

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury”, definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.
2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.
3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.
4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Odp:

Dom Kultury „Krzemień” to instytucja kultury działająca od 2020 roku, zlokalizowana w prawobrzeżnej części miasta Szczecin. Strategia instytucji opiera się na trzech głównych filarach: edukacji artystyczno-kulturowej, organizacji wydarzeń kulturalnych oraz działalności sąsiedzko-społecznej. Celem jest tworzenie oferty dostępnej dla różnych grup wiekowych, społecznych i ze szczególnymi potrzebami, poprzez interdyscyplinarność, współpracę z partnerami lokalnymi oraz elastyczność programową.

Zespół DK „Krzemień” składa się z kadry zarządzającej, pracowników administracyjnych, merytorycznych, instruktorów pracowni artystycznych, edukacyjnych, muzycznych, plastycznych, oraz pracowników recepcji. Do kadry zarządzającej należy Dyrektor oraz kierowniczka ds. promocji i komunikacji społecznej. Do pracowników administracji należą specjalista ds. administracji technicznej, główna księgowa, specjalistka ds. kadr i specjalistka ds. administracyjnych do działu merytorycznego należą specjalistka ds. edukacji artystycznej i kulturowej, specjalistka ds. organizacji wydarzeń oraz specjalista ds. rozwoju oferty, który pełni również funkcję koordynatora dostępności w instytucji. Instruktorzy prowadzą zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Część personelu przeszła szkolenia związane z dostępnością, a pracownik recepcji potrafi posługiwać się językiem migowym.

W stałej ofercie instytucji znajdują się liczne zajęcia artystyczne i edukacyjne: zajęcia taneczne (np. Latino solo, DanceUp, taniec współczesny), muzyczne (np. nauka gry na pianinie, pracownia wokalna, pracownia instrumentów perkusyjnych), plastyczne, ogólnorozwojowe (np. „Sensorysie”), zajęcia dla seniorów („Aktywny senior”, Arteterapia –

złote rączki), zajęcia modelarskie, rytmika etc. Oferta ta działa regularnie w sezonach edukacyjnych zgodnych z kalendarzem szkolnym. Do działań nietypowych należą m.in. wystawy audiodeskrypcyjne („Kalejdoskop Ludowy”), wydarzenia dotykowe („Obrazy czytane dotykiem”), konferencja „Postępnosc” z tłumaczeniem PJM, sąsiedzkie jarmarki i warsztaty (np. „Sąsiedzki Jarmark Świąteczny”, „Warsztaty tworzenia palm wielkanocnych”, spotkania autorskie z Fundacją MOŻESZ), Dzień Otwarty pracowni artystycznych etc.

Współpraca lokalna i partnerska jest istotnym elementem funkcjonowania „Krzemienia”. Instytucja współdziała z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ale także z podmiotami niezwiązanymi stricte z dostępnością — lokalnymi artystami, instruktorami pracowni, partnerami wydarzeń sąsiedzkich, organizacjami społecznymi i edukacyjnymi. Przykładem jest projekt „Połączenia Lok@lne”, w ramach którego odbywają się spotkania autorskie, wernisaże, warsztaty – wszystkie z darmowym lub otwartym wstępem i informacją o dostępności. Regulaminy edukacyjne zawierają zapisy umożliwiające zapis stacjonarny oraz online, co ułatwia dostęp młodszym, osobom starszym i tym, którzy nie mogą korzystać z Internetu.

Działania dostępne w szczególny sposób obejmują zapewnienie tłumaczeń PJM przy wybranych wydarzeniach, napisy do filmów w repertuarze, wystawy z audiodeskrypcją i dotykiem, a także miejsca dla użytkowników wózków przy wydarzeniach, opiekunów z wstępem wolnym, większe czcionki w materiałach, obsługę recepcji przeszkolonej w PJM. Ponadto instytucja zapewnia kontakt do koordynatora dostępności oraz procedury umożliwiające zgłaszanie potrzeb przed wydarzeniami, co pozwala na przygotowanie obsługi zgodnie z oczekiwaniami odbiorców.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

Odpowiedź:

Dotychczas w Domu Kultury „Krzemień” działania związane z diagnozowaniem potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach realizowane były w ograniczonym zakresie. Sporadycznie prowadziliśmy ankietyzację uczestników wydarzeń, głównie w formie krótkich formularzy lub rozmów po spotkaniach. Praktyka ta miała charakter incydentalny i nie tworzyła spójnego systemu. Wnioski opieraliśmy raczej na bieżącym feedbacku od osób uczestniczących w wydarzeniach, na obserwacjach pracowników obsługi oraz konsultacjach z partnerami (np. uproszczony audyt wykonał prezes Fundacji Widzimy Inaczej, który jest osobą z niepełnosprawnością w obszarze widzenia, prowadziliśmy także rozmowy na temat dostępności naszej instytucji z Kordynatorem Dostępności Miasta Szczecin). Zebrane w ten sposób informacje pozwoliły na wprowadzanie usprawnień, takich jak dodatkowe oznaczenia, zapewnianie tłumacza PJM czy przygotowanie audiodeskrypcji do wybranych wystaw. Mając świadomość, że dotychczasowy sposób diagnozowania potrzeb nie miał charakteru systemowego, planujemy wprowadzenie nowego modelu badania potrzeb publiczności. Jego celem będzie zebranie danych z kilku źródeł i poddanie ich regularnej analizie w ramach cyklicznych spotkań zespołu ds. dostępności. Spotkania te odbywać się będą raz na kwartał i staną się przestrzenią do omawiania wniosków z ankiet, obserwacji i konsultacji. Pierwszym filarem nowego modelu będą ankiety kierowane do odbiorców. Będą one dostępne w formie papierowej i elektronicznej, a ich wypełnianie będzie szczególnie promowane podczas wydarzeń, w których uczestniczą osoby ze szczególnymi potrzebami. Ankiety zawierać będą pytania o komfort uczestnictwa, napotkane bariery i propozycje usprawnień. Drugim filarem będą ankiety wypełniane przez pracowników i wolontariuszy po każdym wydarzeniu. Każda osoba z obsługi, recepcji czy zespołu technicznego zostanie zobligowana do krótkiego zapisu obserwacji: jakie bariery dostrzegli, jakie sygnały przekazali uczestnicy, jakie rozwiązania okazały się skuteczne. Te informacje pozwolą uchwycić wiele drobnych, a często istotnych kwestii, które mogłyby umknąć w badaniach skierowanych wyłącznie do odbiorców. Trzecim filarem będą ankiety w mediach społecznościowych i na stronie internetowej. Będą one publikowane dwa tygodnie przed kwartalnymi spotkaniami zespołu ds. dostępności, aby zebrać opinie szerszej grupy odbiorców – także tych, którzy rzadziej uczestniczą w wydarzeniach. Ten kanał pozwoli na szersze badanie barier w dostępie do oferty oraz na angażowanie społeczności lokalnej w proces planowania zmian. Wszystkie trzy źródła danych – ankiety odbiorców, pracowników i społeczności online – będą analizowane podczas spotkań kwartalnych. Podczas tych spotkań zespół będzie dokonywał ewaluacji dostępności, formułował rekomendacje i ustalał priorytety zmian. Wnioski zostaną spisywane w formie raportów wewnętrznych, które będą podstawą do wdrażania usprawnień w ofercie oraz do dalszego planowania strategicznego. Ważnym elementem nowego modelu

jest zaangażowanie wszystkich pracowników w proces badania potrzeb. Zarówno osoby z obsługi technicznej, jak i recepcja, instruktorzy zajęć czy osoby odpowiedzialne za promocję będą uczestniczyły w ankietyzacji i analizie wyników. Dzięki temu diagnoza potrzeb stanie się częścią codziennego funkcjonowania instytucji, a nie tylko działaniem dodatkowym. Tak zbudowany system pozwoli przejść od sporadycznych działań do spójnego procesu diagnozowania i ewaluacji, w którym głos odbiorców o szczególnych potrzebach stanie się integralnym elementem rozwoju oferty Domu Kultury „Krzemień”.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Limit słów: maksymalnie 500.

Odpowiedź:

Dom Kultury „Krzemień” od początku działalności stara się tworzyć przestrzeń otwartą i przyjazną dla wszystkich odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Mimo wielu wdrożonych rozwiązań dostępnościowych, przeprowadzona autodiagnoza wskazała na szereg barier, które utrudniają pełne i komfortowe uczestnictwo w życiu kulturalnym instytucji. Bariery te dotyczą zarówno sfery cyfrowej, jak i architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej i można je opisać, analizując kolejne etapy podróży odbiorcy – od momentu poszukiwania informacji, poprzez zakup biletu i udział w wydarzeniu, aż po utrzymanie kontaktu z instytucją. Pierwsze utrudnienia pojawiają się już na etapie dotarcia do informacji o ofercie. Strona internetowa DK „Krzemień” w wersji stacjonarnej spełnia podstawowe wymogi dostępności, umożliwia zmianę kontrastu, powiększanie tekstu i obsługę klawiaturą. Jednak w praktyce kluczowym problemem okazuje się wersja mobilna, z której korzysta znaczna część odbiorców, zwłaszcza osoby starsze. Rozwijające się menu zajmuje dużą część ekranu i wymaga precyzyjnej obsługi, co dla seniorów i osób korzystających z czytników ekranu stanowi istotną barierę. Dodatkowo system zarządzania treścią nie pozwala na łatwe zamieszczanie funkcjonalnych plików audio, takich jak audiodeskrypcje czy komunikaty głosowe. Brakuje także możliwości zamieszczania opisów alternatywnych dla wszystkich zdjęć i grafik, a część materiałów wizualnych charakteryzuje się zbyt niskim kontrastem, przez gradient który automatycznie umieszcza się na elementach graficznych umieszczonych na stronie. W efekcie osoby z niepełnosprawnościami nie zawsze mogą w pełni skorzystać z przygotowanych treści, a dostęp do informacji bywa ograniczony.

Na etapie zakupu biletów DK „Krzemień” korzysta z usług zewnętrznego serwisu biletowego, na który użytkownik przekierowywany jest ze strony instytucji. Rozwiązanie to ma pewne zalety – mobilna wersja systemu działa dobrze i pozwala na stosunkowo prosty zakup wejściówek. Problemem jest jednak brak przeprowadzonego audytu dostępności tego rozwiązania. Instytucja nie ma pełnej kontroli nad funkcjonalnościami bileterii, a tym samym nie posiada pewności, że wszystkie procesy zakupowe są zgodne ze standardami dostępności cyfrowej. Natomiast istnieje także możliwość zakupu biletów w kasie recepcji, natomiast tam stanowisko recepcji nie jest dostosowane do osób z niepełnosprawnościami, brakuje między innymi pętli indukcyjnej oznacza to potencjalne bariery dla osób z niepełnosprawnościami, szczególnie tych, które korzystają z technologii wspomagających. Kolejne bariery pojawiają się na drodze do wydarzenia i w samym budynku. Choć obiekt jest w dużej mierze dostosowany architektonicznie, problematyczne pozostaje miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami – jest zbyt wąskie i zlokalizowane na nierównej, piaszczystej nawierzchni, co utrudnia bezpieczne wysiadanie z pojazdu. Wewnątrz budynku funkcjonuje winda wyposażona w komunikaty głosowe i przyciski w alfabecie Braille’a, jednak nadal brakuje szerszej sieci oznaczeń i systemu naprowadzania głosowego, które ułatwiłyby orientację osobom niewidomym i niedowidzącym. Najpoważniejszą barierą architektoniczną pozostaje jednak wysoka scena, która przez większość roku utrzymywana jest w podwyższeniu za pomocą modułowych podestów ze względu na koncertowy charakter wydarzeń. Obecny stan sprawia, że osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi nie mają możliwości samodzielnego dostania się na scenę, co wyklucza ich z udziału w wydarzeniach jako wykonawców lub aktywnych uczestników. Dodatkowo takie rozwiązanie jest niebezpieczne – moduły podwyższające są niebezpieczne dla osób niewidomych, słabowidzących, a także dla osób starszych poruszających się przy pomocy kul czy balkoników. Brak stałej rampy do wysokiej sceny to jedna z największych barier ograniczających pełną dostępność instytucji. Podczas samych wydarzeń odbiorcy z niepełnosprawnościami napotykają kolejne trudności. Choć część działań jest tłumaczona na język migowy i wzbogacona o audiodeskrypcję, praktyka ta obejmuje jedynie wybrane projekty. Brak pętli indukcyjnej uniemożliwia osobom słabosłyszącym pełny odbiór wydarzeń. Po zakończeniu wydarzeń kontakt z instytucją odbywa się głównie przez stronę internetową i media społecznościowe, które – jak wspomniano – nie są w pełni dostępne. Podsumowując, główne bariery dostępności w DK „Krzemień” dotyczą sfery cyfrowej (niedostępna w pełni mobilna wersja strony, brak plików audio i tekstów alternatywnych), architektonicznej (niedostosowane miejsce parkingowe,

brak naprowadzania głosowego, linii prowadzących, niedostępna i niebezpieczna wysoka scena) oraz komunikacyjnej (brak pętli indukcyjnej, ograniczone tłumaczenia PJM i audiodeskrypcje.). Ich eliminacja stanowi podstawowy warunek dalszego rozwoju dostępnej oferty kulturalnej.

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Doświadczenia Domu Kultury „Krzemień” z okresu poprzedzającego udział w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury”, jak i obserwacje poczynione podczas przedsięwzięcia szkoleniowego, pozwoliły na zdiagnozowanie szeregu barier oraz określenie kluczowych potrzeb w zakresie tworzenia oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Jedną z pierwszych zidentyfikowanych kwestii były drzwi wewnętrzne w budynku. Ich siłowniki ustawione były w taki sposób, że drzwi zamykały się z nadmierną siłą. W praktyce oznaczało to, że dla wielu osób starszych, poruszających się o lasce czy z balkonikiem, przejście przez takie drzwi było ryzykowne i mogło skutkować utratą równowagi. Podczas trwania projektu udało się zmniejszyć siłę siłowników, co natychmiast poprawiło komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Z tego doświadczenia wynika potrzeba ciągłego monitorowania i dostosowywania elementów infrastruktury do realnych możliwości osób starszych i z ograniczoną mobilnością. Kolejną barierą ujawnioną w trakcie praktyki codziennej były krany zamontowane w toaletach. Okazało się, że ich konstrukcja jest nieergonomiczna dla osób poruszających się na wózkach. Wymagała ruchów, które dla wielu osób były niewykonalne lub bardzo utrudnione. Zidentyfikowanie tego problemu prowadzi do jasnej potrzeby inwestycyjnej – wymiany armatury sanitarnej na taką, która jest projektowana zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania i pozwala na swobodne korzystanie niezależnie od sprawności fizycznej. Szczególnie wyrazistym przykładem bariery, która ujawniła się w praktyce, była wysoka scena. W jednym ze spektakli, w którym uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami, konieczne było przeniesienie całego przedstawienia ze sceny przed scenę. Zmiana ta wynikała z braku możliwości bezpiecznego dostania się na podwyższoną scenę przez osoby z ograniczeniami ruchowymi. To doświadczenie unaocznilo, jak duży wpływ na kształt wydarzenia ma niedostępna infrastruktura – koncepcja artystyczna została zmieniona, ograniczono możliwości techniczne, a samym artystom stworzono warunki niekomfortowe i dalekie od równoprawnego udziału. Wniosek z tej

sytuacji wskazuje jednoznacznie na potrzebę inwestycji w trwałe rozwiązania sceniczne, które zagwarantują pełną dostępność tej przestrzeni. Kolejna potrzeba ujawniła się w obszarze cyfrowym. Strona internetowa, która powinna być podstawowym źródłem informacji dla odbiorców, okazała się w wielu aspektach niedostępna. Szczególnie dotkliwy był brak możliwości zamieszczania funkcjonalnych plików audio, w tym audiodeskrypcji budynku czy materiałów towarzyszących wydarzeniom. Ograniczało to samodzielność osób niewidomych i słabowidzących w zdobywaniu informacji. Dodatkowo problemy wersji mobilnej – nieintuicyjne menu, które utrudniało poruszanie się po stronie – znacznie ograniczały dostęp do treści dla osób starszych, korzystających głównie z telefonów. Te doświadczenia prowadzą do potrzeby modernizacji strony internetowej, tak aby była w pełni responsywna, intuicyjna i umożliwiała zamieszczanie treści w wielu formatach, w tym plików audio i audiodeskrypcji. Podsumowując, najważniejsze potrzeby DK „Krzemień” wynikają bezpośrednio z doświadczanych barier: konieczność dostosowania elementów infrastruktury wewnętrznej (drzwi, armatura sanitarna), zapewnienie pełnej dostępności sceny poprzez stałe rozwiązania techniczne oraz modernizacja strony internetowej, umożliwiająca publikowanie treści dostępnych i intuicyjną obsługę w wersji mobilnej. Realizacja tych potrzeb jest warunkiem koniecznym, aby instytucja mogła rozwijać swoją ofertę w duchu dostępności i uniwersalnego projektowania, zapewniając równoprawny udział wszystkim odbiorcom kultury.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności, a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Wyniki autodiagnozy oraz doświadczenia zdobyte w ramach projektu „Projektowanie Uniwersalne Kultury” pozwoliły Domowi Kultury „Krzemień” na wyznaczenie celów krótkoterminowych, które mają zostać zrealizowane do końca 2026 roku. Cele te są odpowiedzią na konkretne bariery i potrzeby zidentyfikowane w funkcjonowaniu instytucji. Najważniejszym celem jest stała modernizacja sceny, której obecny układ podwyższony modułami wyklucza osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi z możliwości pełnego udziału w wydarzeniach. Do końca 2026 roku scena zostanie dostosowana w taki sposób, aby osoby poruszające się na wózkach mogły bezpiecznie dostać się na jej powierzchnię. Zmiana ta pozwoli artystom i uczestnikom z niepełnosprawnościami ruchowymi nie tylko występować, lecz także swobodnie odbierać nagrody czy uczestniczyć w spotkaniach na równych zasadach. Drugim celem jest stworzenie nowej strony internetowej zaprojektowanej od podstaw zgodnie ze standardami dostępności cyfrowej. Nowa witryna ma być w pełni responsywna, prosta w obsłudze w wersji mobilnej, wyposażona w czytelne menu, opisy alternatywne dla wszystkich grafik i zdjęć oraz możliwość publikacji treści w formatach audio i audiodeskrypcji. Dzięki temu osoby z niepełnosprawnościami wzroku i seniorzy korzystający głównie z telefonów będą mogli w pełni i samodzielnie korzystać z publikowanych informacji. Kolejnym celem jest zwiększenie dostępności akustycznej instytucji poprzez instalację pętli indukcyjnych. Zostaną one zamontowane przy recepcji oraz w sali widowiskowej, a dodatkowo instytucja zakupi przenośną pętlę indukcyjną, która będzie wykorzystywana podczas wydarzeń plenerowych i zajęć artystycznych. Rozwiązanie to umożliwi osobom słabosłyszącym aktywne uczestnictwo w ofercie DK „Krzemień”. Czwartym celem jest poprawa orientacji przestrzennej w budynku, który posiada duże otwarte foyer i przestrzenie komunikacyjne. Wprowadzenie linii prowadzących oraz systemu naprowadzania audio pozwoli osobom niewidomym i słabowidzącym bezpiecznie poruszać się po instytucji i korzystać z niej w sposób niezależny. Piątym celem jest dostosowanie infrastruktury zewnętrznej, w tym miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami. Obecne miejsce wymaga poszerzenia i utwardzenia, aby było w pełni funkcjonalne i bezpieczne.

Szóstym celem jest zwiększenie liczby wydarzeń dostępnych komunikacyjnie. Instytucja planuje rozszerzyć ofertę wydarzeń tłumaczonych na Polski Język Migowy, wprowadzić standard stosowania materiałów w powiększonej czcionce oraz objąć audiodeskrypcją wybrane wystawy i wydarzenia. W perspektywie krótkoterminowej umożliwi to odbiór oferty przez osoby z niepełnosprawnościami słuchu i wzroku w znacznie szerszym zakresie niż dotychczas. Ostatnim celem jest wdrożenie systematycznej diagnozy potrzeb odbiorców. Raz na kwartał będą odbywały się spotkania zespołu ds. dostępności, którym towarzyszyć będzie ankietyzacja uczestników wydarzeń, pracowników i społeczności online. Celem jest włączenie opinii odbiorców w proces planowania i dostosowywania oferty. Podsumowując, do końca 2026 roku DK „Krzemień” zamierza zrealizować siedem kluczowych celów: stałą modernizację sceny, stworzenie nowej strony internetowej, instalację pętli indukcyjnych w trzech wariantach, wprowadzenie linii prowadzących i systemu naprowadzania audio, dostosowanie miejsca parkingowego, zwiększenie liczby wydarzeń dostępnych komunikacyjnie oraz wdrożenie systematycznej diagnozy potrzeb. Realizacja tych działań zlikwiduje najważniejsze zidentyfikowane bariery i zapewni odbiorcom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym bezpieczny i równoprawny dostęp do oferty kulturalnej instytucji.

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Dom Kultury „Krzemień” postrzega poprawę dostępności jako proces długofalowy i ciągły, który wymaga równoczesnego rozwoju infrastruktury, oferty programowej i kompetencji pracowników. Perspektywa do 2030 roku zakłada nie tylko eliminowanie barier, ale także tworzenie nowych standardów, które zapewnią osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym pełne uczestnictwo w życiu kulturalnym. Pierwszym celem jest utrzymanie i rozwój infrastruktury dostępnej. DK „Krzemień” planuje systematyczne modernizacje budynku i otoczenia – w tym sceny, przestrzeni zewnętrznych, miejsc parkingowych oraz systemów wspierających orientację (linie prowadzące, naprowadzanie audio, pętle indukcyjne). Wszystkie te rozwiązania będą regularnie weryfikowane i modernizowane, aby odpowiadały na potrzeby odbiorców i standardy dostępności. Drugim celem jest utrwalenie systemu stałego monitoringu potrzeb. Kwartalne spotkania zespołu ds. dostępności, ankietyzacja odbiorców i pracowników oraz konsultacje z partnerami społecznymi staną się trwałym elementem działania instytucji. Dzięki temu oferta będzie na bieżąco dostosowywana do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami, a także elastyczna wobec nowych grup

odbiorców. Trzecim celem jest kontynuacja i rozwój wydarzeń integrujących społeczność lokalną. Ważnym elementem pozostanie organizacja „Dnia Seniora”, a także konferencji branżowych poświęconych dostępności, które umożliwiają wymianę doświadczeń i inspirują do wdrażania dobrych praktyk. DK „Krzemień” planuje także rozwijać ofertę wystaw dostępnych – z audiodeskrypcją i elementami dotykowymi – oraz w 2026 roku rozpocząć realizację festiwalu talentów we współpracy z Fundacją „Możesz”, który w kolejnych latach ma stać się wydarzeniem cyklicznym. Czwartym celem jest rozwój edukacji kulturalnej w duchu uniwersalnego projektowania. Warsztaty, zajęcia artystyczne i programy animacyjne będą stale dostosowywane tak, aby mogły w nich uczestniczyć osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami wzroku, słuchu czy ruchu. Piątym celem jest stały rozwój kompetencji kadry. DK „Krzemień” planuje regularne szkolenia pracowników w zakresie obsługi osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym szkolenia specjalistyczne dotyczące dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej. Szczególną wagę instytucja przywiązuje do poszerzania kompetencji w zakresie Polskiego Języka Migowego, aby zwiększyć liczbę wydarzeń tłumaczonych na PJM i zapewnić lepszy kontakt z osobami Głuchymi na co dzień. Szóstym celem jest tworzenie nowych inicjatyw w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby. DK „Krzemień” będzie stale wsłuchiwać się w głos uczestników, a wydarzenia projektowane w oparciu o te opinie będą powstawały we współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i lokalnymi partnerami. Podsumowując, cele długookresowe DK „Krzemień” obejmują: utrzymanie i modernizację infrastruktury dostępnej, systematyczny monitoring potrzeb, rozwój wydarzeń takich jak „Dzień Seniora”, konferencje branżowe i wystawy dostępne, realizację festiwalu talentów z Fundacją „Możesz”, rozwój edukacji kulturalnej w duchu uniwersalnego projektowania oraz stałe szkolenia kadry, ze szczególnym uwzględnieniem nauki i praktycznego wykorzystania Polskiego Języka Migowego. Realizacja tych celów do 2030 roku pozwoli DK „Krzemień” nie tylko eliminować bariery, ale również budować pozycję instytucji, która aktywnie współtworzy standardy dostępności w kulturze.

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

Pierwszy cel dotyczy stałej modernizacji sceny, aby była dostępna dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

Wskaźnik: wykonanie jednej trwałej modernizacji sceny umożliwiającej bezpieczne korzystanie przez osoby poruszające się na wózkach.

Miernik: protokół zdawczo-odbiorczy z zakończenia prac modernizacyjnych oraz dokumentacja fotograficzna przedstawiająca efekt końcowy.

Drugi cel dotyczy stworzenia nowej strony internetowej zgodnej ze standardami dostępności.

Wskaźnik: uruchomienie jednej w pełni dostępnej strony internetowej.

Miernik: raport z testów dostępności (zgodność z WCAG 2.1), dokumentacja techniczna oraz publikacja audiodeskrypcji budynku i materiałów audio na stronie.

Trzeci cel związany jest z instalacją pętli indukcyjnych w recepcji, w sali widowiskowej oraz zakupem jednej pętli przenośnej.

Wskaźnik: minimum trzy działające pętle indukcyjne (2 stacjonarne i 1 przenośna).

Miernik: protokoły zdawczo-odbiorcze z instalacji, dokumentacja fotograficzna oraz test funkcjonalności wykonany przez osoby słabosłyszące.

Czwarty cel obejmuje poprawę orientacji przestrzennej poprzez linie prowadzące i system naprowadzania audio.

Wskaźnik: wprowadzenie co najmniej dwóch rozwiązań wspierających orientację (linie prowadzące i system audio).

Miernik: protokół odbioru technicznego oraz opinia użytkowników niewidomych lub słabowidzących zebrana w ramach kwartalnych spotkań zespołu ds. dostępności.

Piąty cel to dostosowanie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami.

Wskaźnik: minimum jedno dostosowane miejsce parkingowe.

Miernik: dokumentacja fotograficzna i protokół odbioru prac modernizacyjnych.

Szósty cel dotyczy zwiększenia liczby wydarzeń dostępnych komunikacyjnie – tłumaczonych na PJM i z audiodeskrypcją.

Wskaźnik: minimum jedno wydarzenie z audiodeskrypcją rocznie oraz minimum pięć wydarzeń rocznie z tłumaczeniem na PJM.

Miernik: protokoły z przygotowania materiałów, programy wydarzeń wskazujące zastosowane rozwiązania, dokumentacja fotograficzna oraz listy obecności tłumaczy PJM.

Siódmy cel obejmuje wdrożenie systematycznej diagnozy potrzeb odbiorców.

Wskaźnik: przeprowadzenie minimum czterech cykli ankietyzacji rocznie i organizacja minimum czterech spotkań zespołu ds. dostępności.

Miernik: raporty z analiz ankiet, protokoły ze spotkań oraz dokumentacja wewnętrzna dotycząca rekomendacji i ich wdrażania.

Kolejnym celem jest zabezpieczenie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Wskaźnik: zorganizowanie minimum jednego szkolenia z ewakuacji dla co najmniej 10 pracowników, zakup sprzętu oraz stworzenie procedury ewakuacyjnej.

Miernik: lista obecności ze szkolenia, protokół zdawczo-odbiorczy z przekazania sprzętu, dokumentacja fotograficzna oraz zarządzenie dyrektora o wdrożeniu procedury.

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

Do końca 2026 roku planujemy realizację dwóch ważnych przedsięwzięć, które odpowiadają na zdiagnozowane bariery i potrzeby w zakresie dostępności.

Pierwszym z nich jest Festiwal Talentów, który przygotujemy i przeprowadzimy wspólnie z Fundacją „Możesz”. W tej fundacji pracują osoby z niepełnosprawnościami, dlatego całe wydarzenie od samego początku będzie tworzone w formule partycypacyjnej. Fundacja będzie aktywnie uczestniczyć we wszystkich etapach: od naboru artystów, przez przygotowania, aż po realizację poszczególnych wydarzeń i ich ewaluację. Dzięki temu festiwal zostanie opracowany i przeprowadzony w ścisłej współpracy z osobami z niepełnosprawnościami – zarówno jako odbiorcami, jak i współorganizatorami.

W ramach festiwalu wyłonimy 12 dorosłych uczestników – artystów z niepełnosprawnościami reprezentujących różne dziedziny sztuki. Zaplanowaliśmy cztery główne elementy: wystawę inauguracyjną prezentującą sylwetki uczestników, cykl podcastów i reportaż filmowy, koncert talentów w naszej sali widowiskowej oraz wystawę finałową prezentującą prace materialne. Każdy z tych elementów będzie miał zapewnione rozwiązania dostępnościowe – od opisów alternatywnych i transkrypcji podcastów, przez tłumaczenie koncertu na Polski Język Migowy i audiodeskrypcję wystaw, aż po zapewnienie bezpiecznego dostępu do sceny dla artystów poruszających się na wózkach. Festiwal zostanie uzupełniony kampanią promocyjną, prowadzoną m.in. we współpracy z Radiem Super FM. Realizacja całego projektu będzie możliwa pod warunkiem uzyskania grantu w II etapie programu.

Drugim działaniem, które zrealizujemy niezależnie od otrzymania dofinansowania, będą warsztaty terapii zajęciowej dla seniorów. Zajęcia te będą miały charakter arteterapeutyczny i obejmą różne formy twórczości, takie jak malowanie, haftowanie, szydełkowanie, decoupage czy układanie bukietów. Ich celem jest aktywizacja osób starszych, stworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni do rozwijania pasji, a także budowanie więzi społecznych.

Warsztaty zostaną przygotowane tak, aby były w pełni dostępne. Sala zajęciowa będzie bezprogowa, z szerokimi przejściami i odpowiednio ustawionymi stołami, co umożliwi udział osobom poruszającym się na wózkach. Zapewnimy wygodne miejsca dla seniorów z trudnościami w dłuższym siedzeniu. Instrukcje i materiały informacyjne zostaną przygotowane w powiększonej czcionce, prostym języku, a także w wersji elektronicznej dostępnej dla czytników ekranu. Planujemy także nagrania audio do części materiałów. Przed rozpoczęciem cyklu zajęć uczestnicy otrzymają przewodnik w formie dostępnej, zawierający opis sali, plan warsztatów oraz informacje o możliwym wsparciu ze strony pracowników i wolontariuszy.

Podczas warsztatów obecny będzie tłumacz Polskiego Języka Migowego, co pozwoli na udział osób głuchych i słabosłyszących. W razie potrzeby przewidziane jest wsparcie dodatkowych wolontariuszy, którzy pomogą przy obsłudze narzędzi i materiałów. Dzięki tym rozwiązaniom warsztaty będą otwarte i komfortowe dla wszystkich uczestników – niezależnie od wieku, sprawności czy rodzaju potrzeb.

Festiwal Talentów umożliwi osobom z niepełnosprawnościami pełnoprawny udział w kulturze i przełamywanie barier społecznych, a warsztaty dla seniorów pomogą przeciwdziałać izolacji i stworzą przestrzeń do aktywności twórczej. W ten sposób krok po kroku będziemy zwiększać dostępność naszej oferty i budować instytucję otwartą dla wszystkich.

**Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej,
to jest do końca 2030 roku.**

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Do 2030 roku planujemy stopniowo rozwijać i utrzymywać działania dostępnościowe w naszej instytucji, tak aby oferta programowa Domu Kultury „Krzemień” była trwale otwarta na osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze. Wszystkie przedsięwzięcia będą kontynuacją diagnozy barier oraz odpowiedzią na potrzeby odbiorców, które ujawniły się zarówno przed rozpoczęciem udziału w projekcie, jak i w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. W perspektywie długoterminowej istotnym elementem będzie utrzymanie i rozwijanie warsztatów terapii zajęciowej dla seniorów. Zajęcia te, oparte na metodach arteterapii, będą nadal służyć aktywizacji osób starszych, budowaniu więzi międzypokoleniowych i wspieraniu rozwoju twórczego. Chcemy, aby warsztaty były dostępne pod względem przestrzeni, materiałów dydaktycznych i komunikacji. Zapewnimy tłumacza Polskiego Języka Migowego podczas wybranych zajęć, a wszystkie materiały będą dostępne także w wersji powiększonej czcionki oraz w prostym, zrozumiałym języku.

Drugim ważnym kierunkiem będzie możliwość organizacji kolejnych edycji Festiwalu Talentów we współpracy z Fundacją „Możesz”. Dotychczasowa współpraca pokazała, że wydarzenie to jest unikalną przestrzenią do prezentacji twórczości artystów z niepełnosprawnościami, przełamywania barier społecznych oraz tworzenia programów kulturalnych w formule partycypacyjnej. Chcielibyśmy rozwijać tę inicjatywę w taki sposób, aby kolejne edycje odpowiadały na bieżące potrzeby uczestników i odbiorców, oferując kompleksowe rozwiązania dostępnościowe – od audiodeskrypcji i napisów, przez tłumaczenie na Polski Język Migowy, aż po zapewnienie bezpiecznego dostępu do sceny. Ewentualna realizacja tego przedsięwzięcia będzie zależna od uzyskania dodatkowych źródeł finansowania.

Ważnym obszarem długoterminowych działań będzie również systematyczne wprowadzanie standardów dostępności do oferty programowej. Naszym celem jest, aby każda wystawa organizowana w DK „Krzemień” do 2030 roku była przygotowana w taki sposób, by mogły z niej korzystać osoby z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu. Planujemy zapewnianie audiodeskrypcji, opisów alternatywnych fotografii oraz materiałów w powiększonej czcionce. Z kolei wydarzenia muzyczne i teatralne będą stopniowo uzupełniane o tłumaczenie na PJM i napisy. Do długofalowych działań zalicza się także organizacja konferencji branżowych związanych z tematyką dostępności kultury. Konferencje te, podobnie jak wydarzenia realizowane w przeszłości, pozwolą wymieniać doświadczenia, angażować partnerów lokalnych i wypracowywać nowe rozwiązania. Uzupełnieniem będą cykliczne wydarzenia skierowane do seniorów, takie jak Dzień Seniora, które będą projektowane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Kluczowym elementem będzie także stałe podnoszenie kompetencji pracowników. Do 2030 roku planujemy organizować regularne szkolenia wewnętrzne z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami, komunikacji inkluzywnej oraz Polskiego Języka Migowego. Naszym celem jest, aby jak największa część zespołu mogła samodzielnie wspierać odbiorców o szczególnych potrzebach. Istotnym narzędziem wspierającym planowane działania będzie zespół ds. dostępności, który w perspektywie długookresowej stanie się stałym organem doradczym w instytucji. Zespół będzie regularnie analizował potrzeby uczestników poprzez ankietyzację, zbieranie opinii od odbiorców i pracowników oraz ich systematyczną ewaluację. Wyniki będą wykorzystywane do tworzenia oferty programowej i dostosowywania istniejących działań. Część opisanych działań – jak warsztaty terapii zajęciowej czy wprowadzanie standardów dostępnych wystaw – będzie realizowana niezależnie od zewnętrznego dofinansowania. Natomiast rozwinięte edycje Festiwalu Talentów czy większe konferencje branżowe będą uzależnione od pozyskania środków w II etapie projektu lub z innych grantów. W ten sposób do 2030 roku chcemy systematycznie wzmacniać ofertę Domu Kultury „Krzemień”, budując instytucję, w której dostępność będzie trwałym i integralnym elementem działalności.

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500.

Dom Kultury „Krzemień” konsekwentnie rozwija działania na rzecz dostępności i wiele z nich realizujemy już samodzielnie, wykorzystując posiadane zasoby kadrowe i organizacyjne. Należy jednak podkreślić, że część zdiagnozowanych barier wymaga dodatkowego wsparcia finansowego. Grant pozwoli na ich skuteczną likwidację, a tym samym na pełną realizację celów krótkoterminowych i budowanie trwałych fundamentów dla celów długoterminowych. Najbardziej oczywistym przykładem jest dostępność sceny. Obecnie jej wysokość uniemożliwia osobom z niepełnosprawnością ruchu bezpieczne wejście i udział w wydarzeniach jako artyści czy laureaci. W przypadku Festiwalu Talentów, którego celem jest prezentacja twórczości osób z niepełnosprawnościami, dostęp do sceny staje się warunkiem niezbędnym do jego realizacji w duchu równości. Część działań organizacyjnych i programowych możemy przygotować sami, ale bez wsparcia grantowego nie będzie możliwa modernizacja sceny. Grant pozwoli nam stworzyć rozwiązania, które zapewnią bezpieczne korzystanie ze sceny wszystkim uczestnikom wydarzeń – zarówno w perspektywie bieżącej, jak i w dłuższej skali czasowej.

Kolejnym ważnym elementem jest wsparcie osób z niepełnosprawnością słuchu.

Samodzielnie możemy zapewnić część rozwiązań programowych, jak np. tłumaczenie na Polski Język Migowy, jednak zakup systemów wspierających, takich jak pętle indukcyjne do recepcji, sali widowiskowej oraz w wersji przenośnej na wydarzenia plenerowe i warsztaty, wymaga dodatkowych środków. Grant pozwoli wyposażać instytucję w urządzenia, które staną się standardem podczas organizacji wydarzeń i na stałe podniosą poziom dostępności DK „Krzemień”.

Istotną barierą jest również ograniczona dostępność cyfrowa. Obecna strona internetowa nie spełnia standardów w zakresie mobilności, audiodeskrypcji i alternatywnych formatów.

Samodzielnie jesteśmy w stanie przygotować materiały informacyjne czy opisy alternatywne, jednak stworzenie nowej, w pełni dostępnej strony internetowej wymaga profesjonalnego zaprojektowania i finansowania. Dzięki grantowi będziemy mogli stworzyć serwis, który będzie równoprawnym źródłem informacji o wydarzeniach dla wszystkich odbiorców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami wzroku.

W kontekście programowym grant pozwoli także na organizację w pełni dostępnych wydarzeń, takich jak Festiwal Talentów oraz warsztaty terapii zajęciowej dla seniorów.

Będziemy mogli zapewnić audiodeskrypcję, tłumaczenie na PJM, powiększoną czcionkę w materiałach informacyjnych oraz inne rozwiązania wspierające uczestników i odbiorców.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Część działań organizacyjnych i programowych jesteśmy w stanie zrealizować samodzielnie, natomiast środki grantowe pozwolą na pokrycie kosztów dostępności, które wykraczają poza nasze bieżące możliwości budżetowe.

Podsumowując – wiele elementów strategii dostępności będziemy realizować niezależnie od uzyskania środków, jednak grant ma dla nas ogromne znaczenie, ponieważ umożliwi likwidację barier wymagających inwestycji oraz zapewni pełną dostępność kluczowych wydarzeń. Dzięki niemu cele krótkoterminowe, takie jak modernizacja sceny, zakup pętli indukcyjnych czy stworzenie nowej strony internetowej, staną się realne, a długofalowo grant przyczyni się do trwałego umocnienia DK „Krzemień” jako instytucji konsekwentnie rozwijającej swoją ofertę w duchu dostępności i uniwersalnego projektowania.